

Recomandări vizând politicile de evaluare a competențelor cadrelor didactice dezvoltate prin programe de formare continuă. Promovarea evaluării autentice

În cadrul proiectului intitulat Promovarea evaluării autentice în sistemul de formare continuă a cadrelor didactice din România, implementat de către Asociația Lectura și Scrierea pentru Dezvoltarea Gândirii Critice România cu sprijinul financiar al Foundation Open Society Institute (Zug) (1) *pe baza analizei stării de fapt din domeniul evaluării competențelor cadrelor didactice dezvoltate prin participarea la programe de formare continuă acreditate de Centrul Național pentru Formarea Personalului din Învățământul Preuniversitar (CNFP)*, precum și (2) *pe baza constatărilor desprinse din derularea unui proiect pilot vizând evaluarea autentică prin demersuri de tipul acțiune-cercetare* am formulat recomandări pentru diverse categorii de factori interesați din domeniul formării continue din România.

I. Recomandări pentru CNFP

- 1) CNFP ar trebui să explicitizeze cerințele în ceea ce privește întocmirea documentației înaintate de propunătorii de programe de formare continuă, inclusiv cele privind evaluarea competențelor.
- 2) CNFP ar trebui să solicite propunătorilor de programe de formare continuă să descrie clar competențele specifice vizate de programul înaintat spre acreditare, precum și modalitățile de evaluare a acestor competențe.
- 3) CNFP ar trebui să promoveze susținut demersuri de evaluare autentică a competențelor, cu alte cuvinte evaluarea ar trebui să urmărească performanța cadrelor didactice pe dimensiunea competenței dezvoltate de către programul de formare continuă în cauză în context autentic, profesional.
- 4) CNFP ar trebui să promoveze evaluarea autentică prin comunicarea directă cu furnizorii de programe de formare continuă, inclusiv prin:
 - publicarea unui ghid de evaluare a competențelor dezvoltate în cursul programelor de formare continuă;
 - includerea în grila de evaluare a propunerilor de programe a criteriului de autenticitate a evaluării competențelor formate / dezvoltate;
 - oferirea de consultanță pentru furnizorii care înaintează spre acreditare programe de formare continuă pentru cadre didactice;
 - oferirea unor soluții practice și a unor modele de realizare a evaluării autentice a competențelor.

II. Recomandări pentru furnizorii de programe de formare continuă pentru cadre didactice

- 1) Furnizorii ar trebui să descrie detaliat competențele specifice vizate de programul de formare propus.
- 2) Furnizorii ar trebui să proiecteze atent și să descrie detaliat evaluarea fiecărei competențe vizate de programul de formare. Evaluarea ar trebui să se realizeze într-o manieră cât mai autentică, cu alte cuvinte atât sarcinile de evaluare, contextul evaluării, rezultatele sau forma evaluării, cât și criteriile de evaluare ar trebui să fie cât mai autentice posibil. Mai specific, furnizorii ar trebui să evalueze competențele dezvoltate prin programul de formare continuă în mediul în care competențele vor fi utilizate de participanți/ în context real, acolo unde competența va fi transpusă în practică.
- 3) La înscrierea cursanților sau cel târziu la prima întâlnire cu formabilii, furnizorii ar trebui să le prezinte acestora într-o manieră cât mai clară și lipsită de ambiguități modalitatea de evaluare a competențelor vizate de program.
- 4) Furnizorii ar trebui să promoveze evaluarea autentică prin comunicarea directă cu formabilii, prin oferirea de feedback constructiv care să contribuie direct la dezvoltarea profesională a acestora.
- 5) Furnizorii ar trebui să încurajeze demersuri de tipul acțiune-cercetare în vederea dezvoltării reflexivității și cu scopul de a responsabiliza cadrele didactice pentru dezvoltarea profesională proprie.
- 6) Furnizorii ar trebui să se asigure că acordă tot sprijinul necesar formabililor pentru a realiza cât mai bine sarcinile de evaluare. În mod ideal, sprijinul se acordă direct și individual fiecărui participant, acest lucru presupunând observarea modului de transpunere în practică a competenței vizate de programul de formare.
- 7) Furnizorii ar trebui să solicite formabililor documentarea cât mai atentă a progresului înregistrat în dezvoltarea competențelor vizate de programul de formare continuă.
- 8) Furnizorii ar trebui să includă activități de reflecție în toate programele de formare, indiferent de competențele specifice vizate.

III. Recomandări pentru echipa managerială a școlii

- 1) Echipa managerială ar trebui să identifice nevoile de formare ale cadrelor didactice pe baza rezultatelor evaluării calității educației oferite de școală.
- 2) Echipa managerială a școlii ar trebui să încurajeze cadrele didactice să participe la programe de formare continuă care dezvoltă competențe necesare pentru implementarea planului de dezvoltare instituțională.
- 3) Echipa managerială ar trebui să se informeze referitor la rezultatele evaluării competențelor cadrelor didactice care au participat la programe de formare continuă.
- 4) Echipa managerială a școlii ar trebui să monitorizeze consecvent dacă și cum anume cadrul didactic participant la programul de formare utilizează în școală competențele dezvoltate.
- 5) Echipa managerială a școlii ar trebui să urmărească impactul programului de formare la nivelul școlii.
- 6) Echipa managerială a școlii ar trebui să mențină legătura cu furnizorii de formare continuă și să îi informeze despre impactul la nivelul școlii al programului de formare livrat.

IV. Recomandări pentru beneficiarii cursurilor de formare continuă acreditate

- 1) Cadrele didactice ar trebui să se informeze cât mai detaliat despre oferta de formare continuă și despre curriculumul programelor, urmărind cu precădere informațiile despre competențele specifice vizate de program.
- 2) Cadrele didactice ar trebui să aleagă acele programe de formare continuă care răspund atât nevoilor profesionale personale, cât și nevoilor școlii.
- 3) Cadrele didactice ar trebui să solicite, la demararea cursului, toate detaliile legate de evaluarea competențelor dezvoltate în cadrul programului de formare pentru care au optat. Aceste detalii se pot referi la modalitatea de evaluare, sarcinile și criteriile de evaluare, descrierea performanței așteptate în urma finalizării cursului etc.
- 4) Cadrele didactice beneficiare de programe de formare continuă ar trebui să solicite sprijinul furnizorului de formare pentru realizarea sarcinilor de evaluare la un nivel de performanță ridicat.
- 5) Cadrele didactice ar trebui să solicite feedback pe marginea realizării sarcinii de evaluare în raport cu competențele vizate de programul de formare, precum și explicitarea calificativului obținut la finalizarea programului.
- 6) Cadrele didactice ar trebui să documenteze cât mai atent progresul în dezvoltarea competențelor vizate de programul de formare continuă.
- 7) Cadrele didactice ar trebui să urmărească impactul transpunerii în practică a competențelor dobândite/dezvoltate în cadrul programului de formare, asupra învățării elevilor.